

hrvatski izvoznici
croatian exporters

13 **konvencija hrvatskih izvoznika**
pod visokim pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske

izvoz kao

GENERATOR RASTA I RAZVOJA
Republike Hrvatske

15. lipnja 2018.
CITY PLAZA ZAGREB
Slavonska avenija 6
10000 Zagreb

Darinko Bago
predsjednik Hrvatskih izvoznika

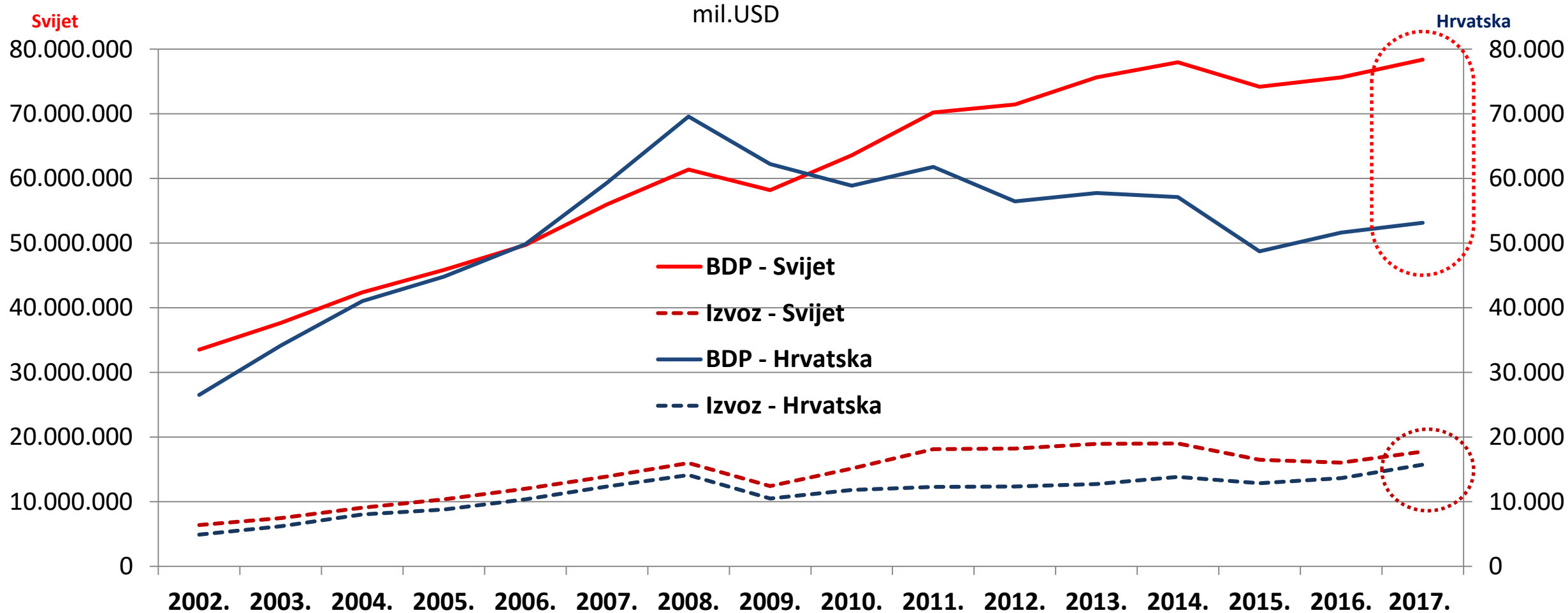
Neka obilježja svijeta u kojem i hrvatski izvoznici posluju

- Novi protekcionizam
- Jačanje napetosti SAD-a – Europe - Rusije – Kine
- Nestabilnosti cijelih regija uključivo i našeg okruženja
- Slabljenje gospodarske pozicije SAD-a i zemalja EU u odnosu na G20
- Specijalni oblici ratovanja
-
-

Što očekujemo u bližoj budućnosti?

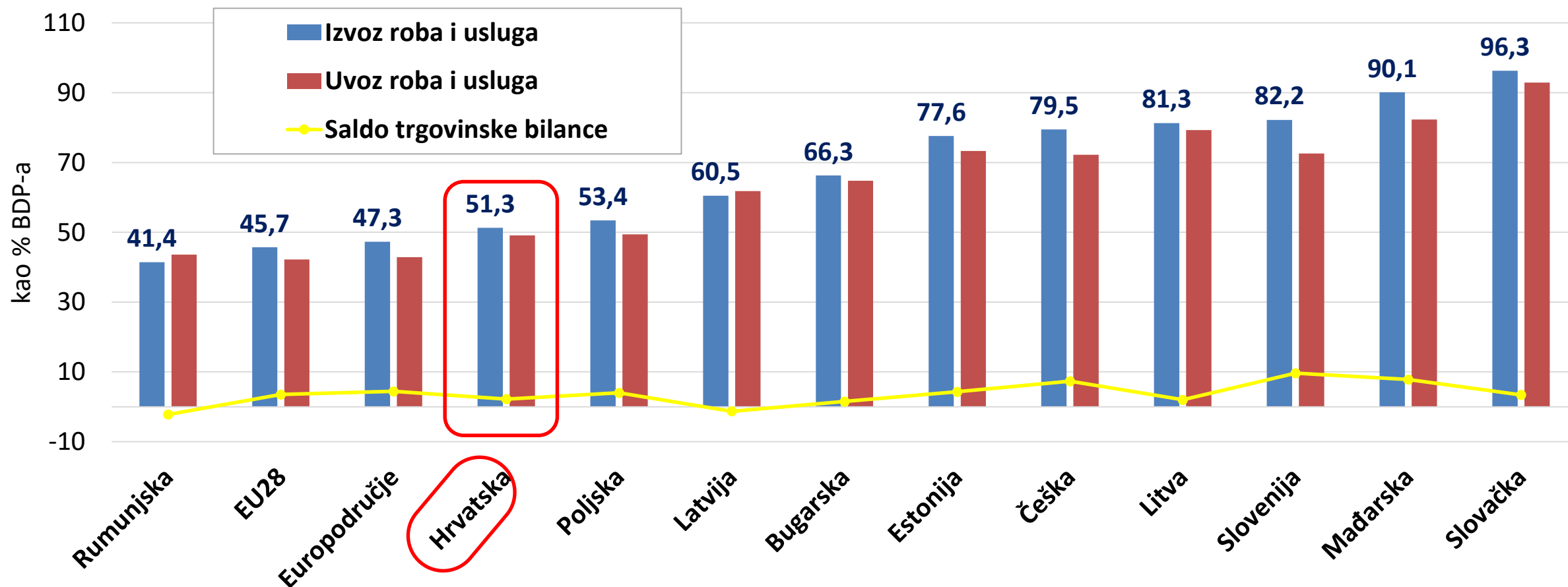
- Multipolarni svijet
- E7 – Kina, Indija, Brazil, Rusija, Indonezija, Meksiko i Turska – će biti najveće svjetske ekonomije
- Do 2050.g. niti jedna europska država neće biti među 8 najvećih svjetskih gospodarstava (PWC – The world in 2050)
- Digitalizacija koja mijenja svijet iz svih aspekata gospodarskih, društvenih, političkih, socioloških, kulturoloških i dr.
-
-

Udio robnog izvoza u BDP-u Svijet - Hrvatska

Izvor: UNCTAD, DZS

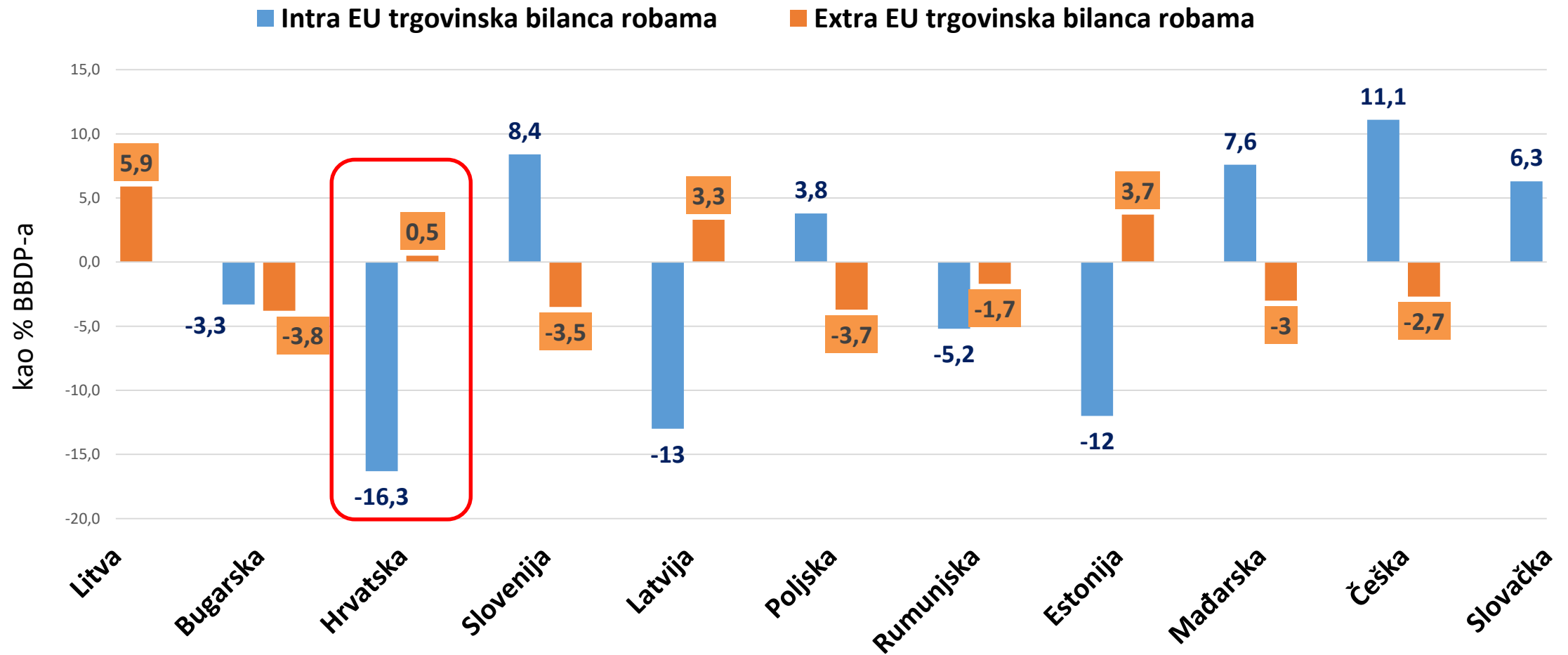
Izvoz i uvoz roba i usluga Hrvatske i zemalja usporedivih značajki, kao % nacionalnog BDP-a

Izvor: Eurostat

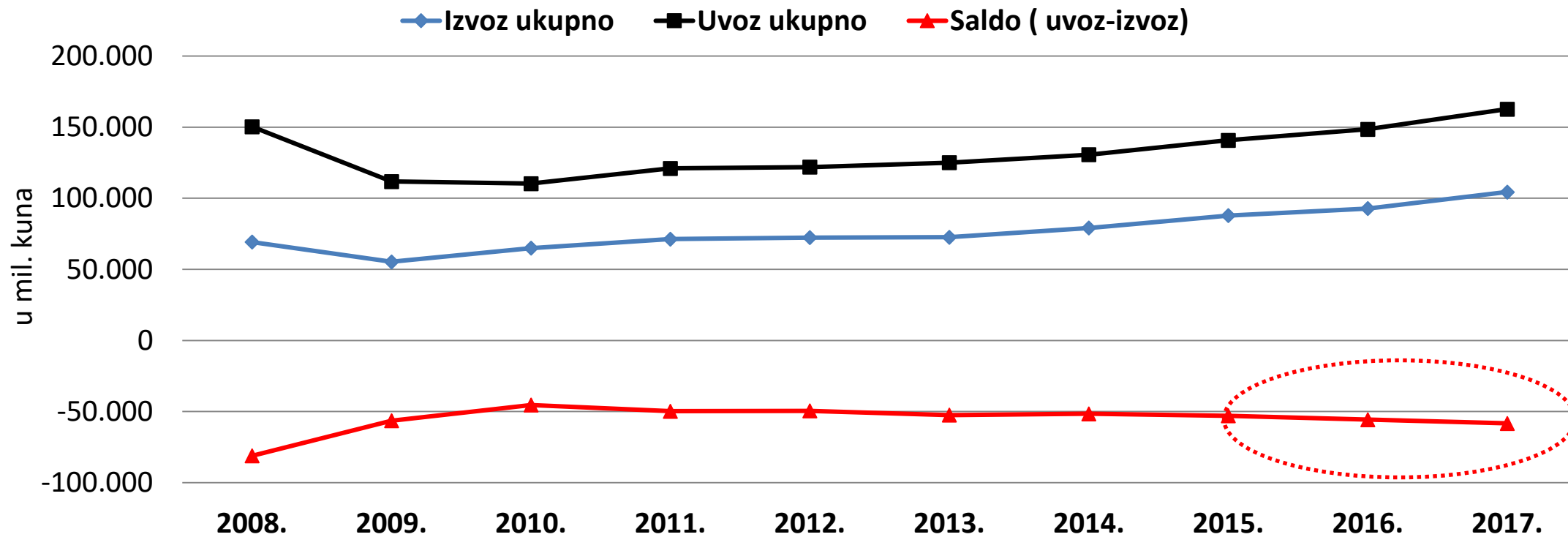
2017.

Saldo Intra EU i Extra EU trgovinske bilance robama, u % BDP-a

Izvor: Eurostat

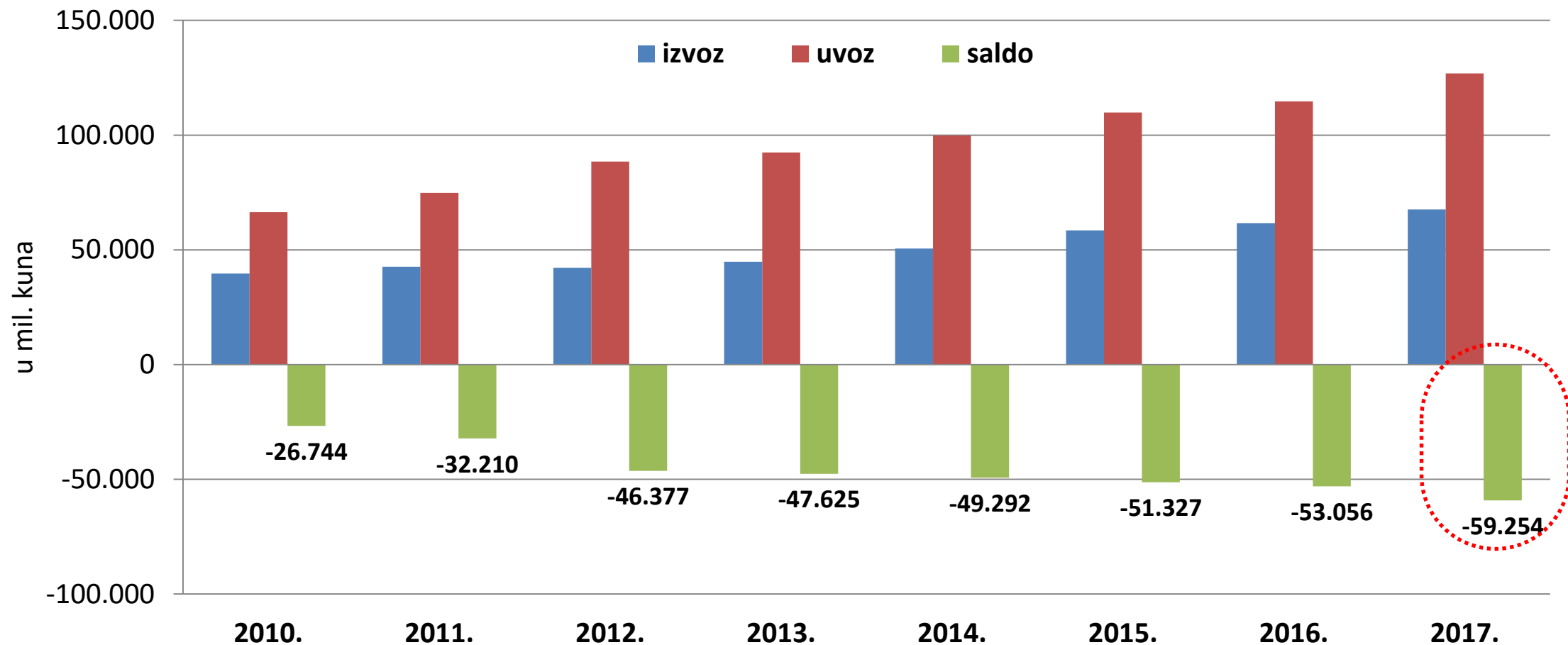
Izvoz i uvoz roba RH 2008.-2017. godine

Izvor: DZS

Izvoz i uvoz roba RH - zemlje EU

2010.-2017. godine

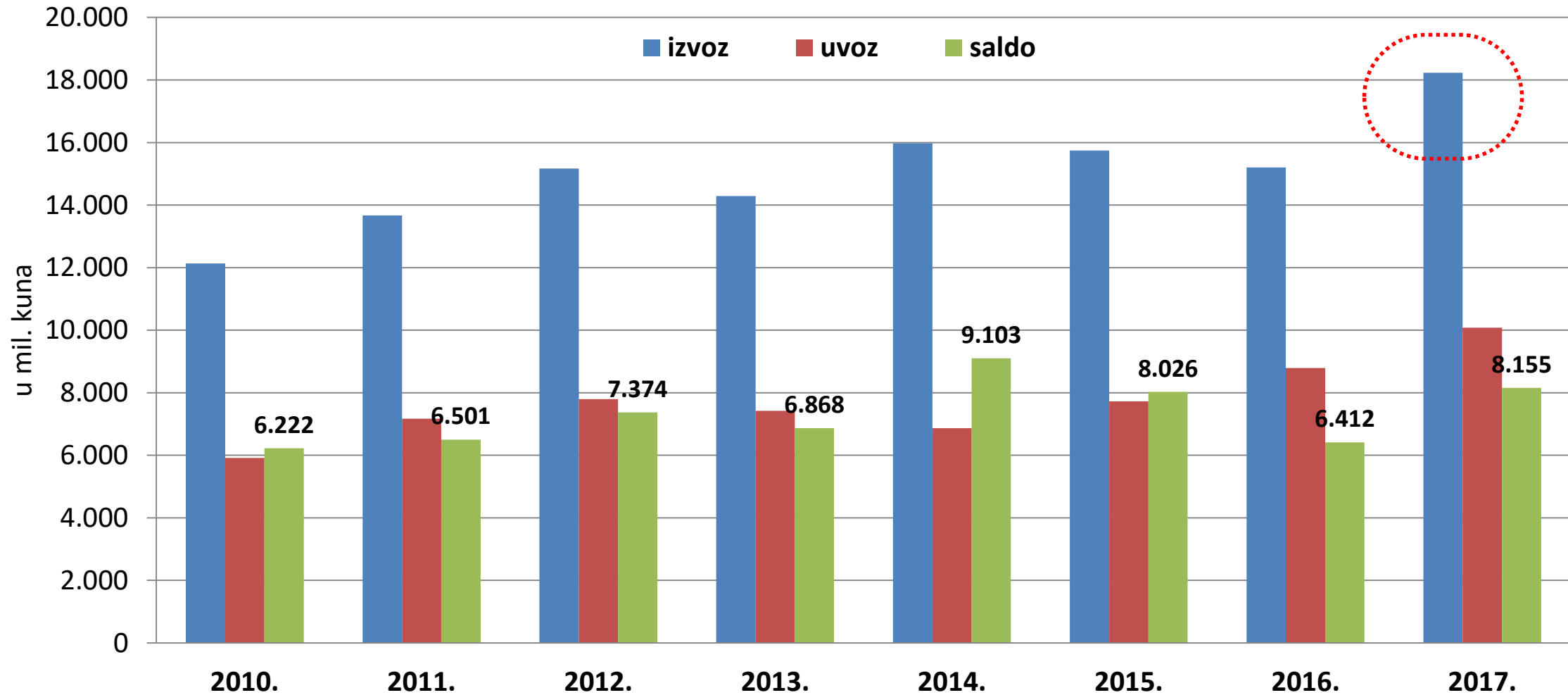
Izvor: DZS

RH – izvoz/uvoz 2012.-2017. godine

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Indeks 2017/2012
Izvoz kuna (mlrd)	72.380	72.595	79.099	87.772	92.763	104.348	144,2
Vrijednosti u EUR (mlrd)	9.629	9.589	10.369	11.528	12.317	13.983	145,2
EUR/tone	726,7	650,9	682,6	712,9	719,8	783,2	107,8
Uvoz kuna (mlrd)	121.899	125.052	130.673	140.748	148.475	162.681	133,5
Vrijednosti u EUR (mlrd)	16.214	16.528	17.129	18.482	19.712	21.808	134,5
EUR/tone	1.050,8	1.049,3	1.121,0	1.091,8	1.077,5	1.152,6	109,7
av. EUR-o/kune	7,51	7,57	7,63	7,61	7,53	7,46	99,3

Izvor: DZS

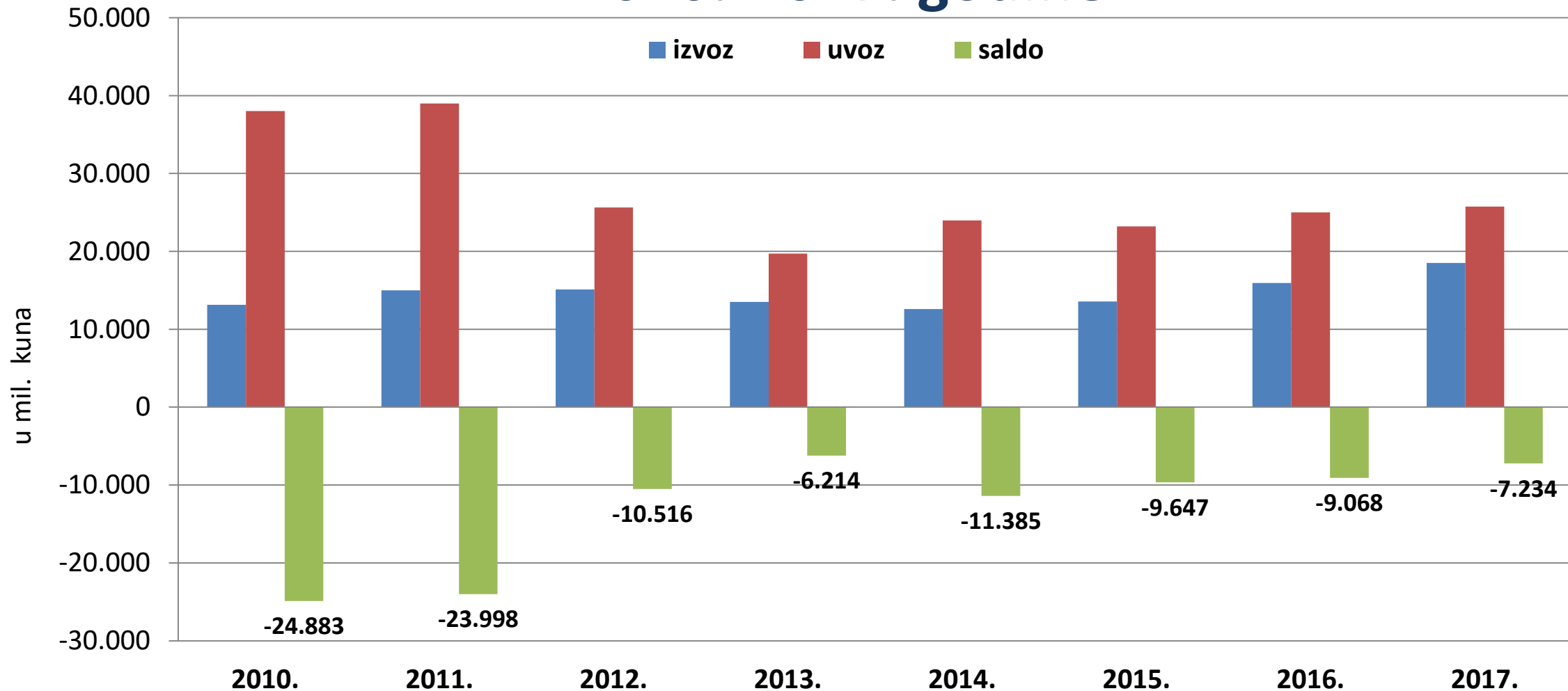
Izvoz i uvoz roba RH - zemlje CEFTA-e 2010.-2017. godine

Izvor: DZS

Izvoz i uvoz roba RH – ostale zemlje

2010.-2017. godine

Izvor: DZS

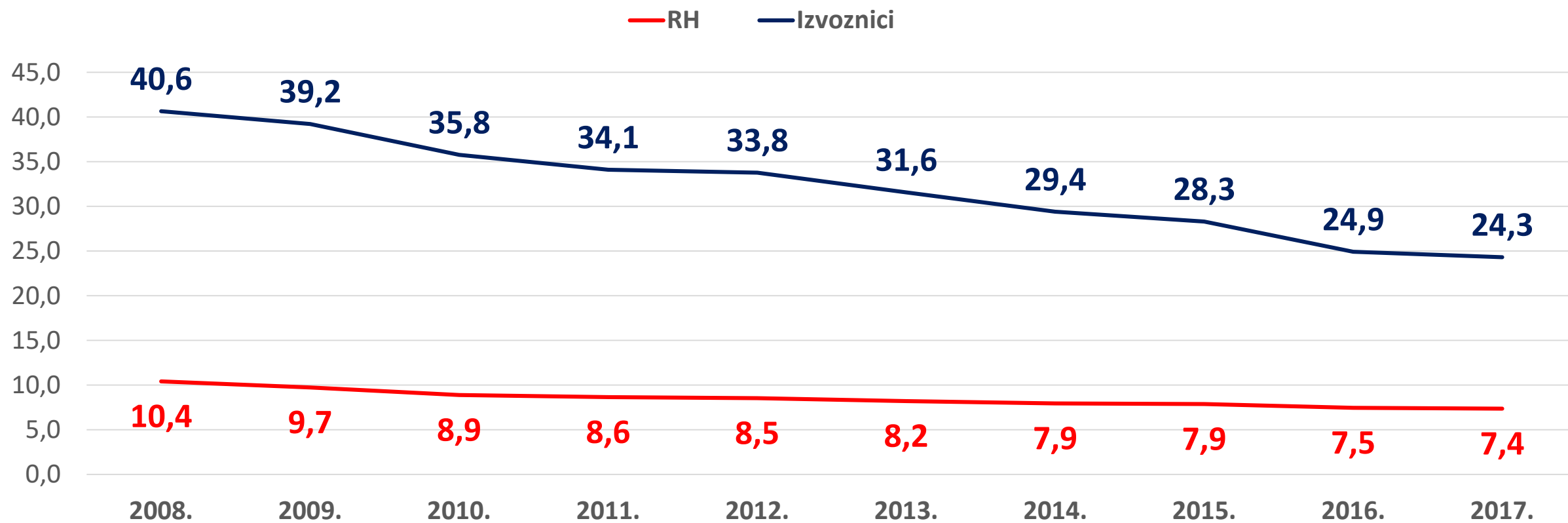
Saldo izvoz-uvoz za karakteristične djelatnosti

u mil. kuna

	2012.	1013.	2014.	2015.	2016.	2017.	ukupno 2012.- 2017.
drvena industrija	1.534	1.723	2.361	2.527	2.466	2.555	13.166
brodogradnja	2.291	1.241	-82	1.757	363	970	6.540
namještaj	158	460	723	689	533	161	2.724
metalni proizvodi	-4.028	-4.194	757	1.005	1.437	1.078	-3.945
koža	9	-944	-1.465	-1.040	-1.739	-1.539	-6.718
odjeća	-538	-698	-1.405	-1.613	-2.109	-2.307	-8.670
farmacija	-1.733	-1.839	-2.207	-2.008	-2.618	295	-10.110
koks, nafta, el. Energija, plin	-3.419	-2.053	-3.666	-3.441	-1.969	-863	-15.411
kemikalije	-5.686	-5.524	-5.616	-6.096	-6.602	-6.881	-36.405
prehrana	-5.157	-5.967	-6.174	-6.421	-5.898	-7.145	-36.762

Izvor: DZS

Broj zaposlenih po poduzeću

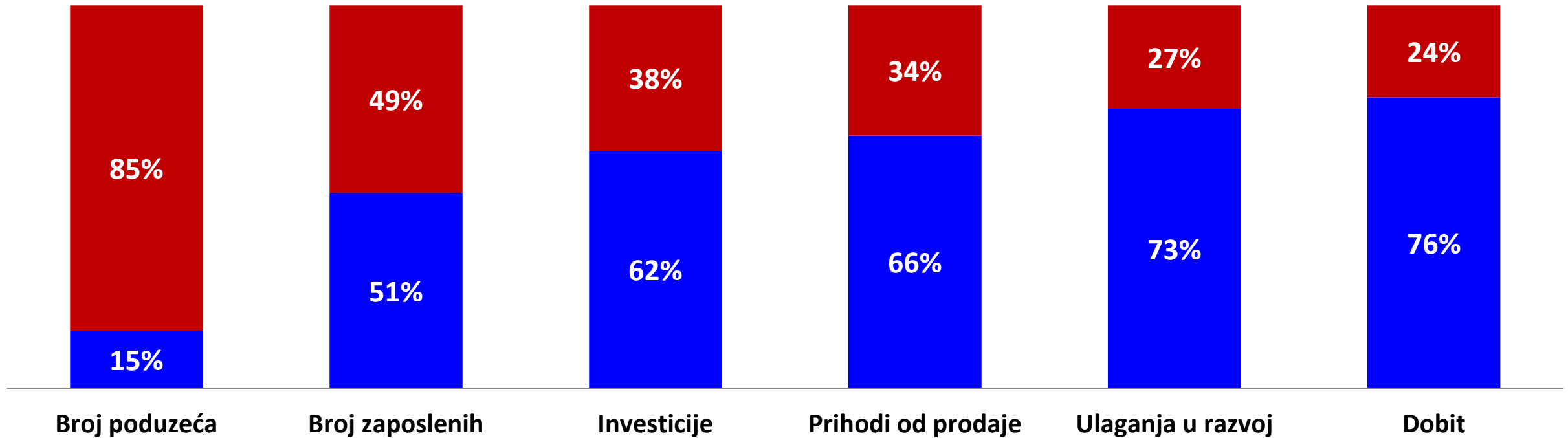

Izvor: FINA

Sažetak

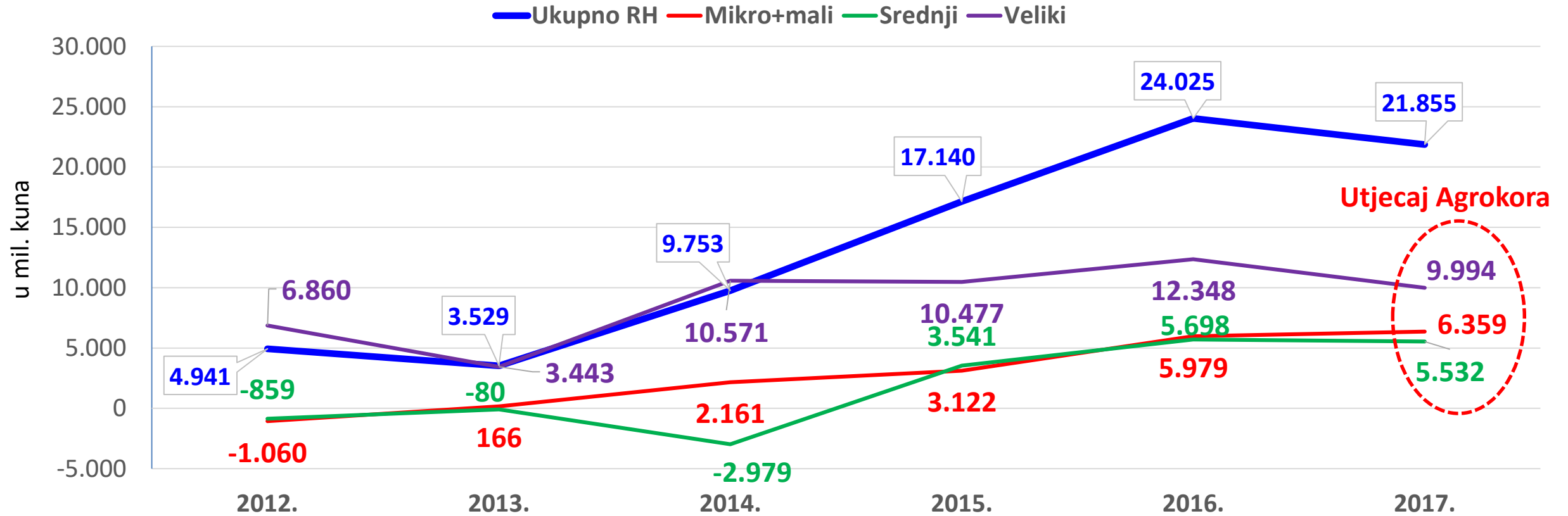
izvoznici/RH za 2017.godinu

■ Izvoznici ■ RH

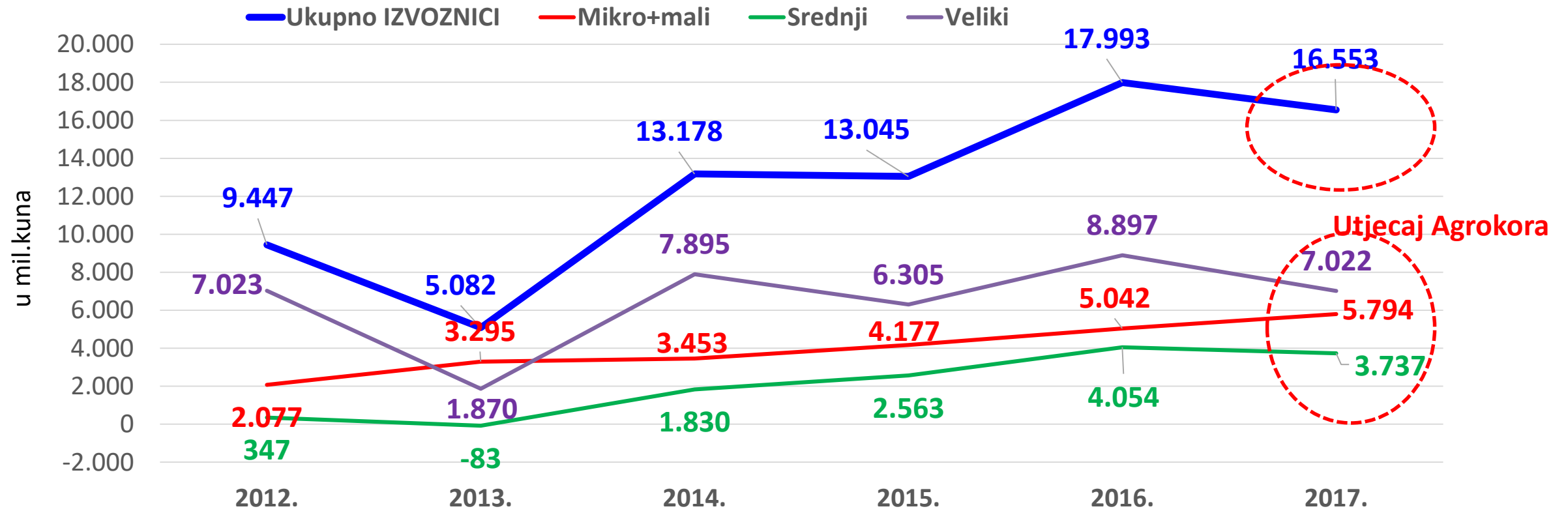
Izvor: FINA

Ukupno RH dobit

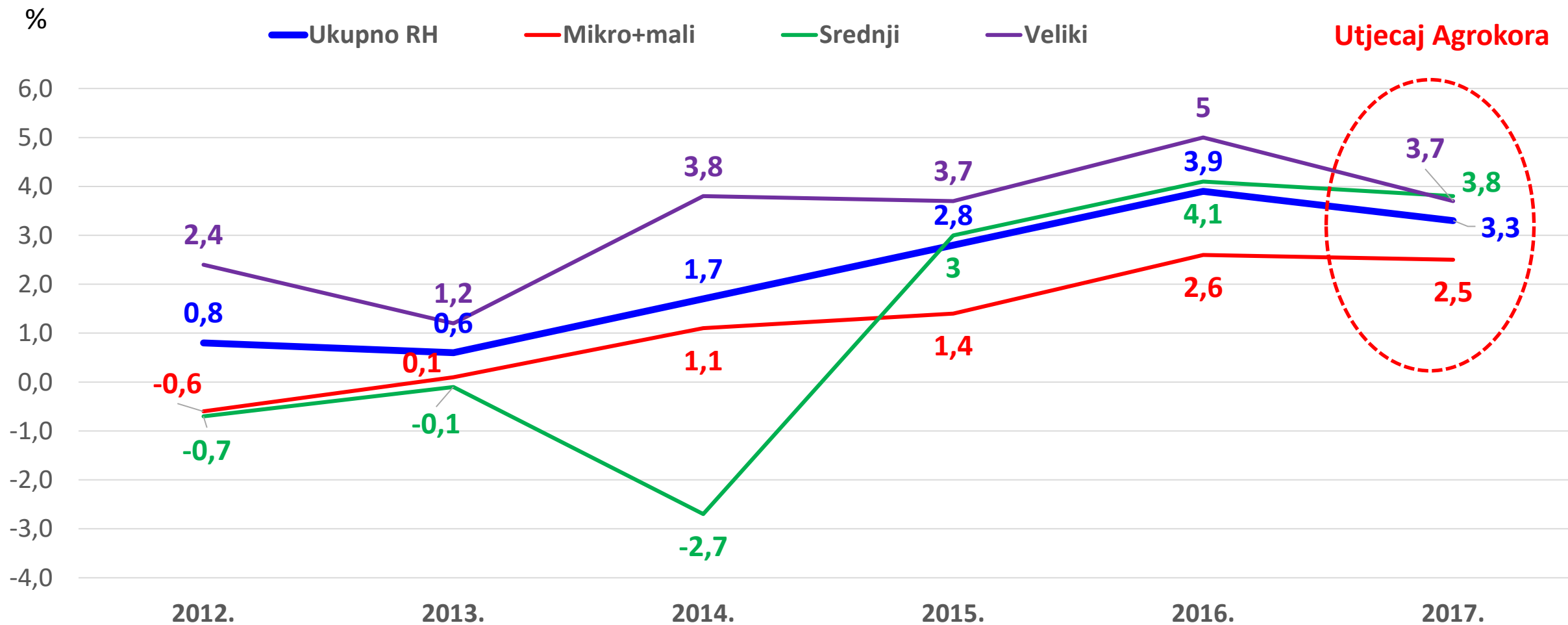
Izvor: FINA

Izvoznici dobit

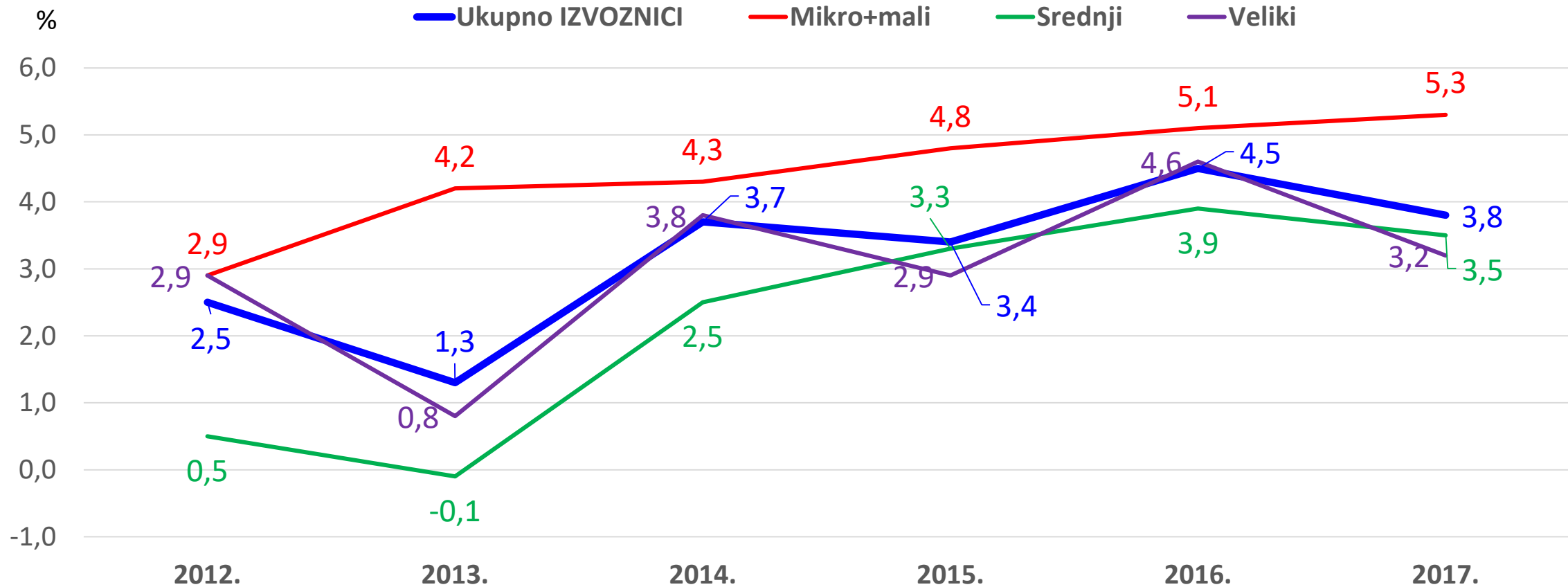
Izvor: FINA

Ukupno RH dobit/poslovni prihod

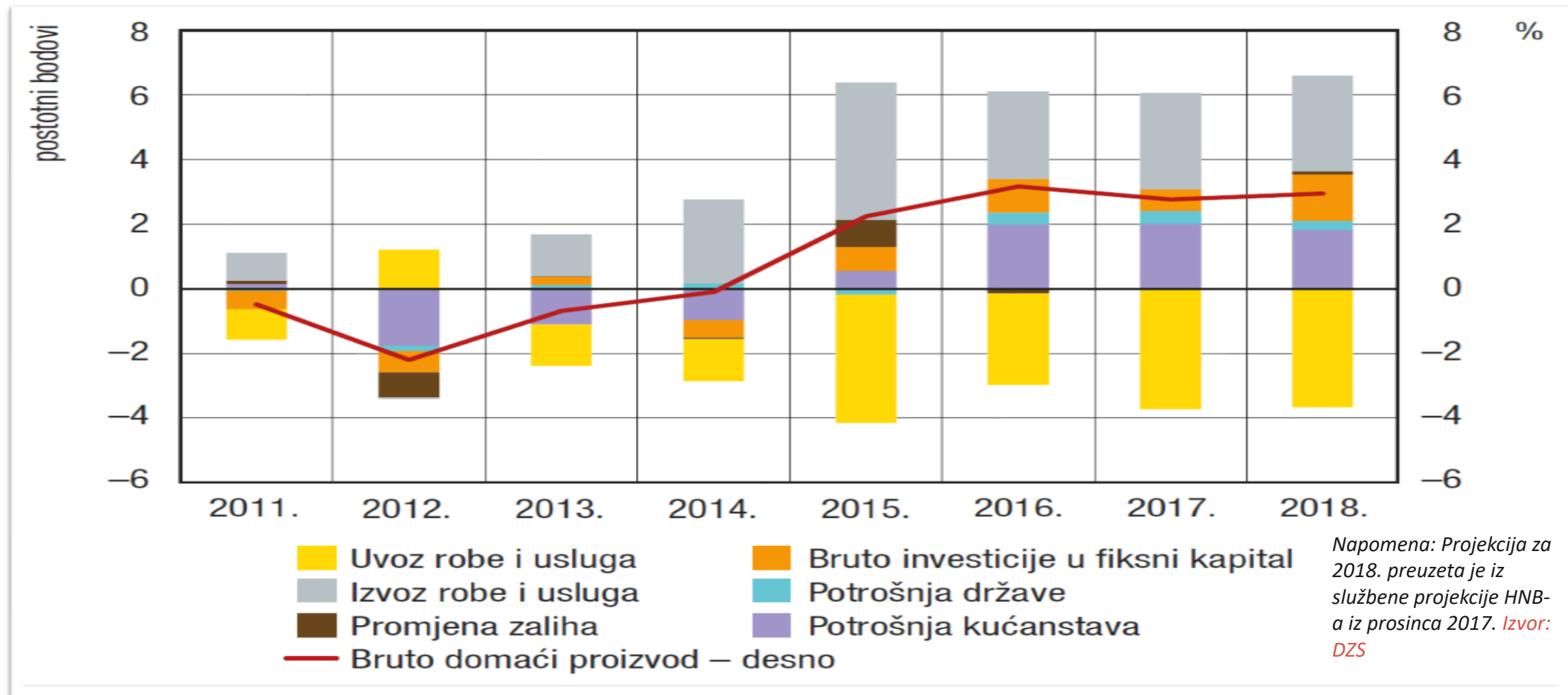
Izvor: FINA

Izvoznici dobit/poslovni prihod

Izvor: FINA

Promjena BDP-a RH, doprinosi po komponentama

Izvor: preuzeto iz: HNB, Bilten, ožujak 2018

Porezi na proizvode i uvoz umanjen za poticaje

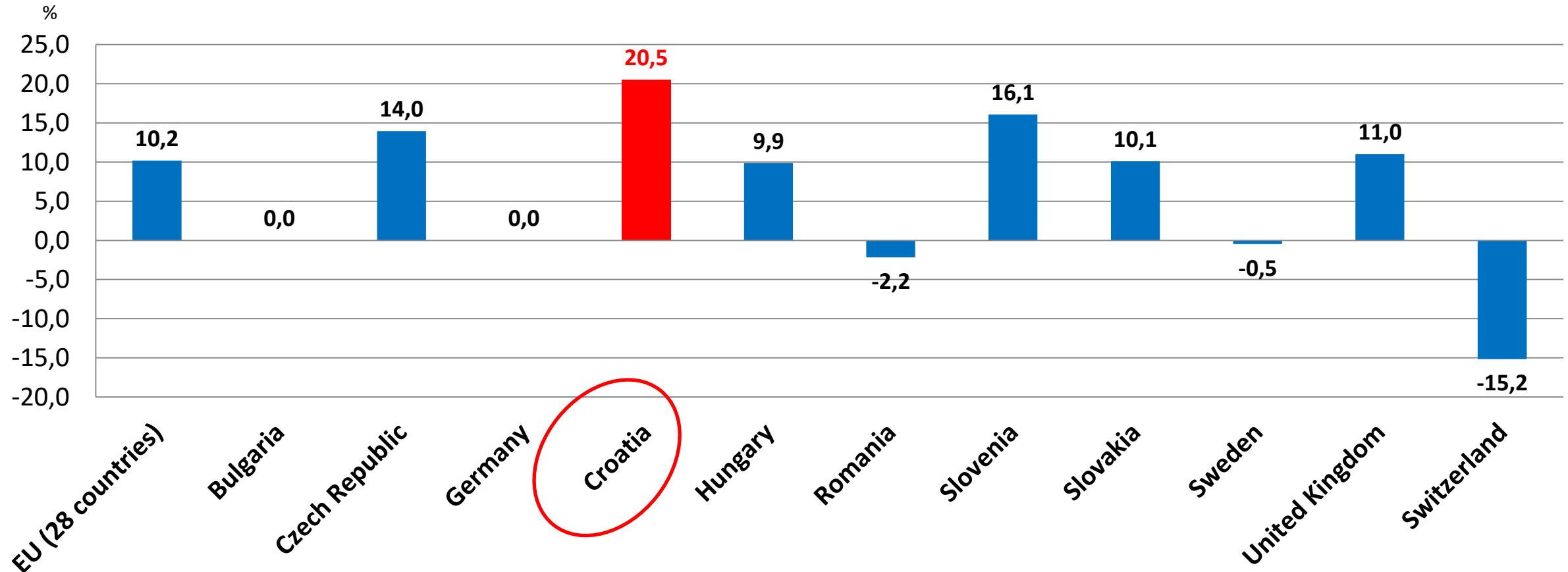
At current prices

Percentage of gross domestic product (GDP)

geo\time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		2017		% 2017/2009
EU (28 countries)	10,8	11,3	11,6	11,8	11,9	11,9	11,9	11,8		11,9		10,2
Bulgaria	12,5	12,2	11,9	12,6	12,2	11,5	12,2	11,9		12,5 (p)		0
Czech Republic	8,6	8,8	9,1	9,5	9,8	8,8	9,4	9,5		9,8		13,9
Germany	9,8	9,6	9,9	10	9,9	9,8	9,9	9,8		9,8		0
Croatia	14,6	15,1	14,8	15,9	16,5	16,3	16,7	17,3		17,6		20,5
Hungary	14,2	15,3	14,7	15,8	15,7	15,7	16,2	15,7		15,6		9,8
Romania	9,2	10,9	12	11,8	11,4	11,3	12	10,1	(p)	9 (p)		-2,1
Slovenia	11,2	11,7	12,5	12,9	13,2	13,4	13,5	13,4		13		16,1
Slovakia	8,9	8,7	9,3	8,8	9	9,4	9,7	9,7		9,8		10,1
Sweden	20,9	20,5	20,1	20,3	20,4	20	20,2	20,8		20,8		-0,5
United Kingdom	10,2	11,5	12,1	12,1	12,2	12,2	12,2	12,2		12,1		18,6
Switzerland	3,3	3,5	3,3	3,1	3,1	3	3	2,8		2,8		-15,2

Izvor: Eurostat

Promjena poreza na proizvode i uvoz umanjen za poticaje (2017/2009)

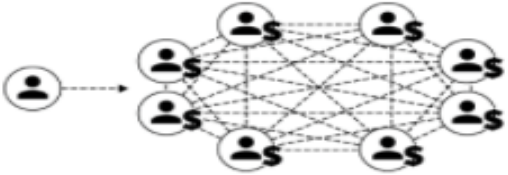
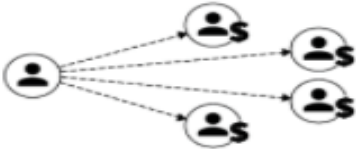

Izvor: Eurostat

Koji su to novi faktori o kojima moramo voditi brigu ako želimo brzo povećati izvoz

- EU sve više kupuje visokotehnološke proizvode iz E7
- Platformsko poslovanje i digitalizacija u prvi plan stavljaju individualizaciju končanog proizvoda (proizvod napravljen prema mojoj potrebi, želji i mjeri)
- Globalni lanac vrijednosti (GVC – Global Value Chain) je sredstvo kojim se maksimiraju efekti individualizacije proizvoda

-
-
-

Što je platformsko poslovanje?

Platform		Many make, many sell
Software Company		Make one, sell many
Service Provider		Hire one, sell one
Product Company		Make one, sell one

Izvor: APPLICO

- Top pet kompanija po tržišnoj kapitalizaciji dominantno su bazirana na platformskom poslovanju
- Bazirane su na platformskom poslovanju ili su platforme dominantan dio poslovanja (Google, Apple, Facebook, Amazon, eBay, Instagram, YouTube, Twitch, Snapchat, Slack, WhatsApp, Waze, Uber, Lyft, Airbnb, Alibaba, Baidu, Tencent, Didi, Snapdeal, Flipkart, Ola Cabs,
- Investitori valoriziraju platforme ili hibride gdje je platforma dominantna više od njihovih konkurenata koji linearno posluju

Izvor: Alex Moazed, 2016.

Što je globalni lanac vrijednosti (GVC – Global Value Chain)?

Fragmentacija proizvodnje na način kada različiti elementi jednog proizvoda mogu biti proizvedeni izvan zemlje proizvodnje pri čemu se vodi briga o konkurentnosti gotovog proizvoda

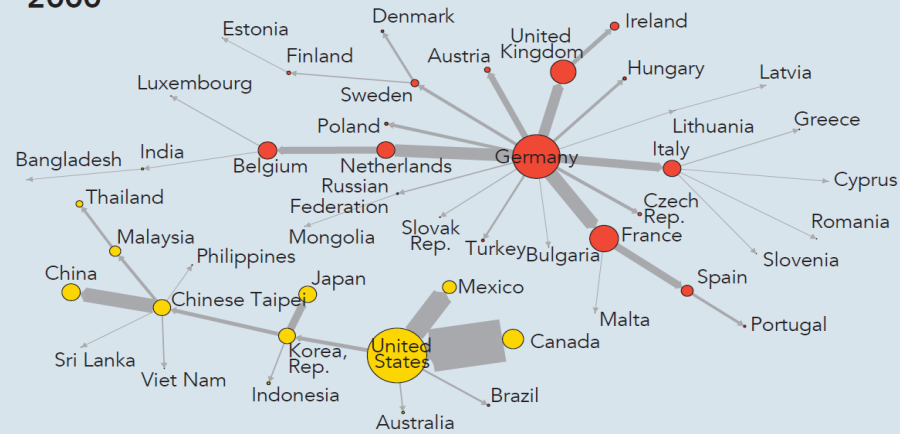
Izvor: Alex Moazed, 2016.

- Oko 60% svjetske trgovine je trgovina intermedijarnim proizvodima
- Ekonomije koje su udvostručile GVC trgovinu imale su:
 - 19% brži rast BDP-a
 - 12% brži rast prihoda po stanovniku (niži platni razred?)

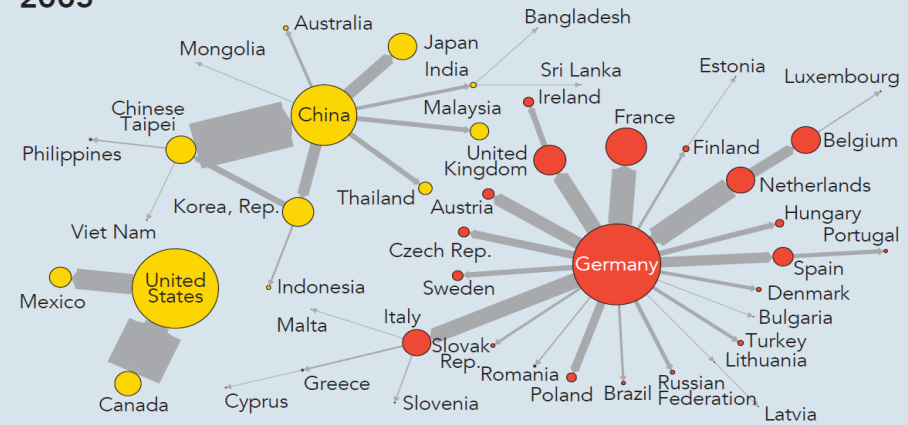
Izvor: ADB - Wei

The typology of foreign value added embedded in bilateral manufactured exports, 2000–15

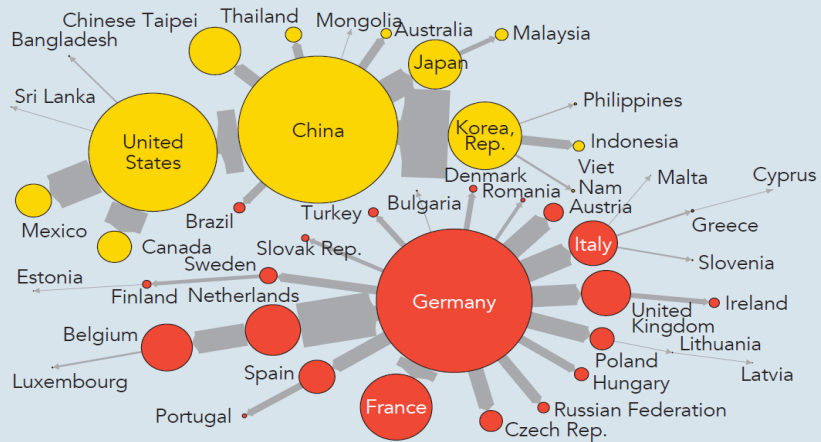
2000

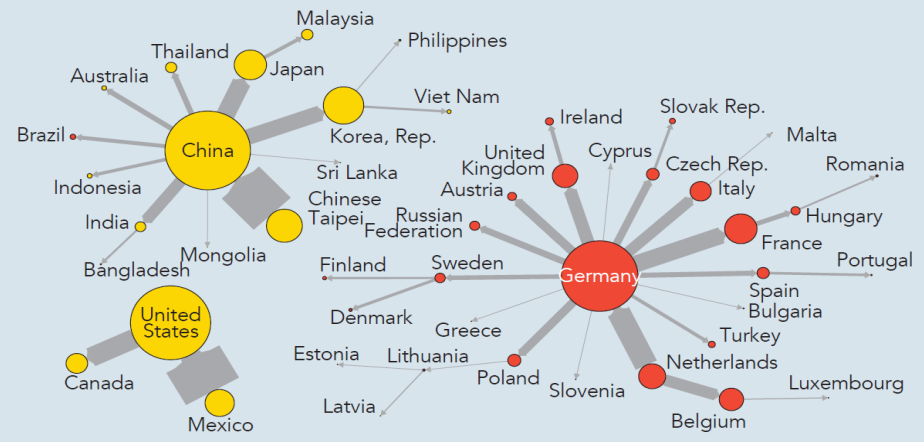
2005

2011

2015

■ Asia-Pacific ■ Europe

Source: Author's calculation based on Xiao and others' 2017 method and data from Asian Development Bank Inter-Country Input-Output Tables.

Example: iPhone production network

Toshiba (Japan)

- Flash memory
- Display module
- Touch screen

Murata (Japan)

- FEM

Broadcom (US)

- Bluetooth/FM/WLAN

Numonyx (US)

- Memory MCP

Cirrus Logic (US)

- Audio Codec

Foxconn (Taipei,China company located in Shenzhen, PRC)

- Assembly

Infineon (Germany)

- Baseband
- Camera module
- RF transceiver
- GPS receiver
- Power IC RF function

Dialog Semiconductor (Germany)

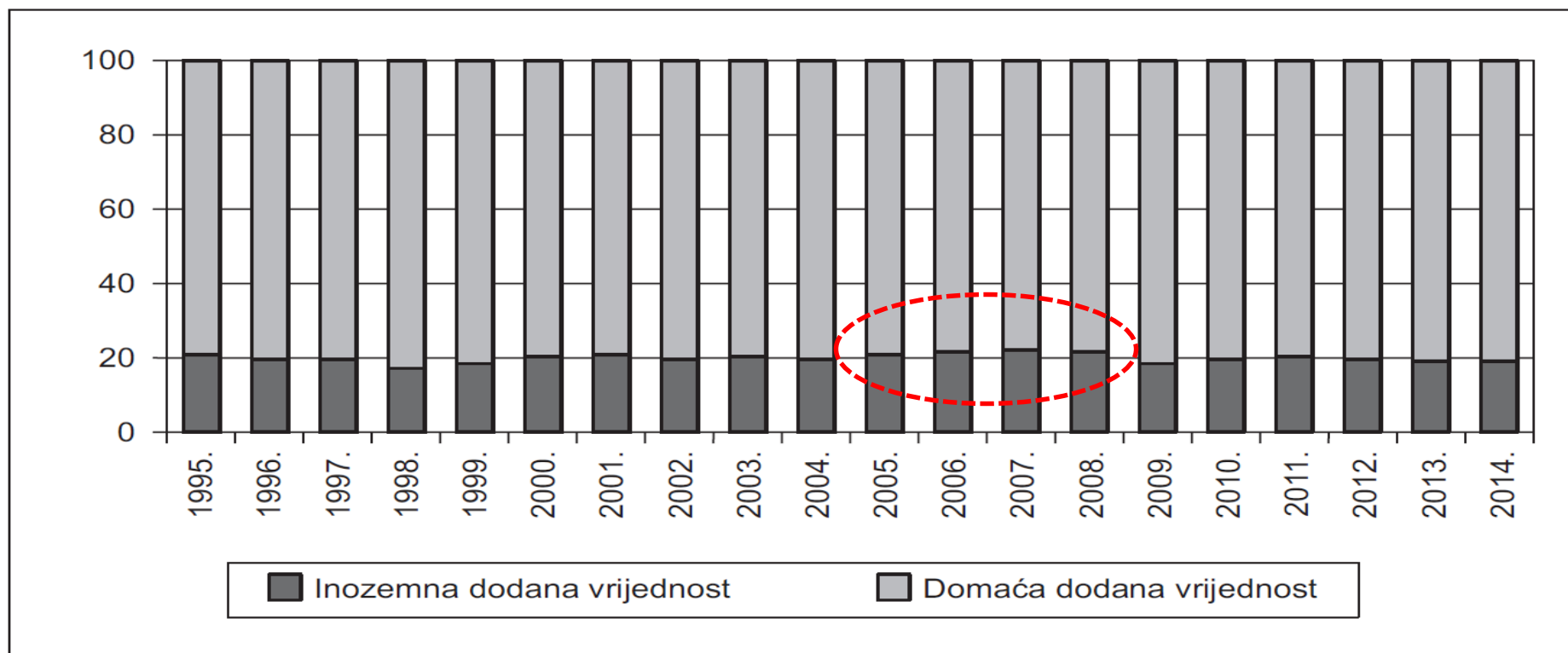
- Power IC Application Processor Function

Samsung (Rep. of Korea)

- Application processor
- SDRAM-Mobile DDR

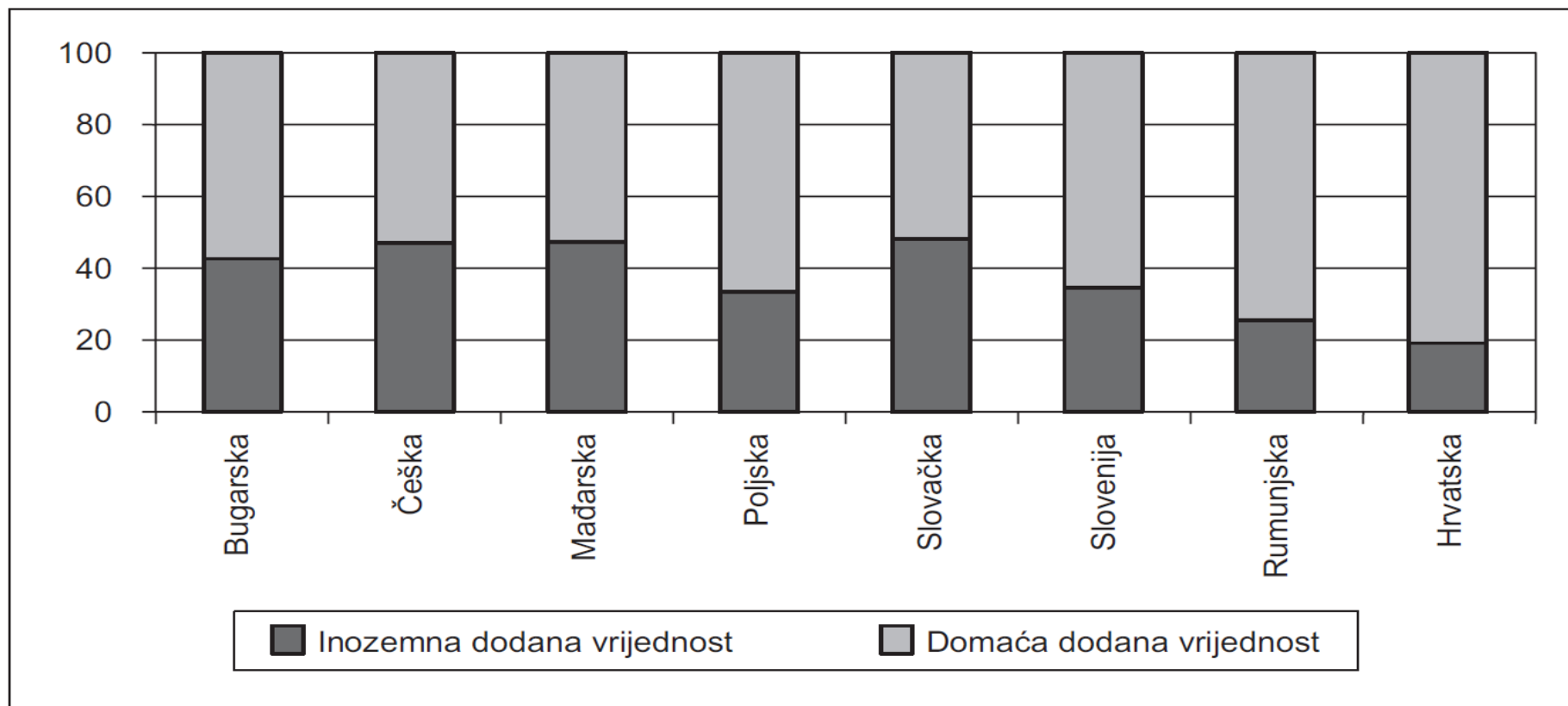
Sources: Apple; Xing and Detert

UDJELI DOMAĆE I INOZEMNE DODANE VRIJEDNOSTI U HRVATSKOM IZVOZU U RAZDOBLJU 1995.-2014. GODINE

Izvor: OECD

UDJELI DOMAĆE I INOZEMNE DODANE VRIJEDNOSTI U IZVOZU ZEMALJA SREDNJE I ISTOČNE EUROPE U 2014. GODINI

Izvor: OECD

Kako osigurati snažniji rast hrvatskog izvoza roba i usluga s većom novostvorenom vrijednošću od one koju nam osigurava turizam?

Posebice imajući u vidu da Hrvatska izvozi relativno malo visokotehnoloških proizvoda.

Ima li uopće i, ako da, koja uloga platformskog i hibridnog poslovanja te globalnog lanca vrijednosti, može biti u

strategiji rasta hrvatskog izvoza

Zna li i može li
Hrvatska povećati BDP
koristeći i najnovije trendove u svjetskoj trgovini?

Imamo li za to potencijala?

Zatečeno stanje od strane Vlade RH:

- 325.000 blokiranih
- Zabrinjavajući negativni demografski trendovi
- Agrokor
- Požari
- Poplave
- Petrokemija Kutina
- Status autocesta nedorečen
- Nedovršeno restrukturiranje brodogradnje
- Javni dug oko 85% BDP-a
-
-

Za mnoge naše mlade, zemlja smo:

- Nezadovoljstva
- Neuspjeha
- Beperspektivnosti
-

S izraženom sklonošću za kritiku i pomanjkanje povjerenja u institucije, Hrvatska je zemlja visoke sigurnosti, prekrasne prirode, ljepote života,... (percepcija gostiju)

Svjedoci smo stvaranja cijelog niza „istina“ kao npr.:

- Katastrofalan obrazovni sustav

- Desetci tisuća mladih i visokoobrazovanih ljudi na novim radnim mjestima u inozemstvu dobivaju izvrsne ocjene za stručnost, znanje, marljivost, posvećenost poslu i sl.
- Obrazovni sustav trebamo usavršiti i podići mu efikasnost, ali ne na način da ga agresivno blatimo ili radikalno mijenjamo
- Moramo pokazati više poštovanja prema svim aspektima naše povjesti, našim različitostima

Zato nije čudo da je veliko nezadovoljstvo radom Vlade

A koje rezultate ima ova Vlada u 18. mjeseci:

- Započeta gradnja Pelješkog mosta
- Smanjenje javnog duga sa 85 na 78% BDP-a
- Povećanje kreditnog rejtinga
- Smanjenje kamata (kao posljedica smanjenja kreditnog rejtinga) za nekoliko desetaka mil. Eura
- Porezno rasterećenje od 2,5 mlrd kuna

- Pravodobna reakcija kod slučaja Agrokor – čestitke
- Odlični rezultati u borbi protiv požara i poplava
- Otvoreno 60.000 novih radnih mjesta
- Povećanje minimalne plaće za 10%
- Povećanje prosječne plaće za 350 kuna
- Kontinuirana podjela državne imovine lokalnoj upravi i samoupravi
- Cijeli niz inovacija u području rada i socijalne skrbi
- Visoko opće sigurnosno stanje
- **POLITIČKA STABILNOST**

Jesu li ovi rezultati takvi da je opravdano nezadovoljstvo opće javnosti radom Vlade?

To ostavljam Vama da zaključite

Ali nitko danas u Hrvatskoj popravljanjem makroekonomskih indikatora ne može očekivati, a tako niti dobiti, podršku građana za svoj rad.

Ne mislite li da je jedan od razloga tome i dugoročna izloženost „istinama“?

Hrvatska bi svakako išla znatno brže naprijed ako bi se organizirano i kontinuirano provodilo unapređenje i reorganizacije:

- Državne uprave
- Pravosuđa
- Školstva
- Zdravstva
-

I HRVATSKI IZVOZNICI TO OČEKUJU

Uz sve navedene mjere Hrvatski izvoznici od Vlade RH očekuju:

- „zdravo“ upravljanje, niže fiskalno opterećenje rada i niža parafiskalna davanja
- stvaranje uvjeta za smanjenje ovisnosti ukupnog gospodarstva o turizmu
- ... bolje korištenje međukontinentalne geografsko-prometne pozicije zemlje
- ... ulaganje u prateću infrastrukturu za domaću industriju i poljoprivredu
- ... povezivanju hrvatskih poduzeća s poduzećima iz brzorastućih zemalja
- ... izvozna orijentacija treba biti ključni kriterij za korištenje EU fondova te istraživačkih, razvojnih i drugih javnih podrška i potpora – uključujući i skrivene potpore
- zadovoljavanje uvjeta za što brži ulazak Hrvatske u Schengenski prostor i europodručje
- potpisivanje sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Hrvatske i SAD-a
- promjenu Zakona o HNB-u - (re)definiranje mandata monetarne politike u funkciji gospodarskog rasta i razvoja kao prioritetne zadaće

**Jer smo uvjereni da bi i mi, ali i cjelokupna Hrvatska,
provođenjem ovih mjera išli još brže**

U ovom času dva dugo nerješavana problema te „istine“ koje se iz tih problema generiraju mogu ozbiljno ugroziti daljnju provedbu mjera o kojima je ranije bilo riječi

-
-
-
- BLOKIRANI GRAĐANI
- ŽIVOT U PROŠLOSTI (NEZAVRŠENI DRUGI SVJETSKI RAT)
-
-
-

MOLIMO VLADU RH DA SE OVIM PROBLEMIMA POSVETI PUNA PAŽNJA

DEKLARACIJA HRVATSKIH IZVOZNIKA

2018. godina

IZVOZ KAO GENERATOR GOSPODARSKOG RASTA I RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE

Izvoz može postati generator viših stopa rasta hrvatskog gospodarstva. Pritom naglasak treba biti na **izvozu „pravih proizvoda i usluga“**, konkretno povećanju udjela izvoza:

- **s većom dodanom vrijednošću stvorenom u Hrvatskoj;**
- u više produktivnim djelatnostima – „**ključ je u produktivnosti**“
- koji je **temeljen na znanju**, posebno onom znanju koje se teško imitira;
- koji se bazira **na kreativnom radu** i mogućnostima primjene umjetne inteligencije, robotike, interneta stvari i drugih dostignuća koje donosi **digitalna transformacija;**
- u kojem možemo ponuditi **unikatne proizvode** prilagođene specifičnim potrebama kupaca;
- u kojem Hrvatska **ima i može povećati komparativne prednosti;**
- i za kojima **postoji rastuća globalna potražnja**, uključujući proizvode koji prije 15 ili 20 godina nisu postojali i **predstavljaju proizvode budućnosti.**

Primjena novih tehnologija ne ovisi samo o poduzetnicima, nego i o adekvatnosti kombinacija mjera ekonomskih politika u području industrijskog razvoja, inovacija, obrazovanja, infrastrukture, tržišta rada, trgovine i **privlačenja vlasničkih stranih ulaganja u proizvodno-izvozne aktivnosti**. Izvoznoj orijentaciji trebaju biti prilagođene **namjene korištenja EU fondova**, državne investicije i programi istraživačkih, razvojnih, kamatnih, poreznih i drugih javnih podrška i potpora - uključujući i **skriveno potpore** (kakve koriste i druge članice EU), ali na način da se njima stvaraju bolji fundamenti gospodarstva, a ne ovisnost o državnoj pomoći. **Smanjenje parafiskalnih davanja, izravnih poreza i troškova rada kroz znatno niže doprinose na plaću** - svakako su mjere koje mogu pridonijeti većoj konkurentnosti izvoza, ali i poboljšanju kvalitativne strukture izvoza - kroz niže doprinose na plaću za zaposlene s visokom stručnom spremom, u STEM području, medicini, ICT sektoru,

S obzirom na izgledan scenarij daljnjeg smanjenja udjela gospodarstva EU u svjetskom gospodarstvu, osim postojeće izvozne orijentacije na europska tržišta, Hrvatska se treba dodatno orijentirati **na izvoz u svjetske ekonomije s većim stopama rasta BDP-a**. Navedeno naglašava potrebu za dodatnom i konkretnijom **afirmacijom gospodarsko-političke diplomacije**, uključujući aktivnosti resornih ministarstava, Hrvatske gospodarske komore te **programe kreditiranja i osiguranja izvoza na treća tržišta putem HBOR-a** i drugih institucija.

Dodatno, u većoj mjeri trebamo **koristiti prednosti prometne pozicije na kopnu i moru**, članstvo u EU, visok stupanj obrazovanja mladih te druge prednosti za **unapređenje vanjskotrgovinske suradnje sa zemljama izvan EU** (brzorastućim ekonomijama Azije i Afrike, SAD-om) **afirmirajući se kao središte (engl. hub)** za poslove plasmana, dorade i prilagodbe njihovih proizvoda i usluga namijenjenih izvozu na tržišta EU. Faktori koji navedenom mogu pridonijeti su:

- **što brži ulazak Hrvatske u Schengenski prostor;**
- **potpisivanje sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Hrvatske i SAD-a** uz ukidanje viza za hrvatske građane koji putuju u SAD;
- **veća dostupnost alternativnih izvora financiranja putem venture fondova i privatnih vlasničkih ulaganja;**
- **i ulazak u europodručje** (kada se za to ispune uvjeti) **uz razinu deviznog tečaja koja neće ugrožavati konkurentnost izvoza**, ali i **zakonski (re)definiran mandat monetarne politike u funkciji gospodarskog rasta i razvoja kao prioritetne zadaće.**

HVALA NA PAŽNJI